

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11CoP/2/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5713208755
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5713208755.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci: V. Q., nar. XX.XX.XXXX, a vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Y. Q., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, V. Q. do plnoletosti, deti rodičov, matky: D. Y., rod. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. H. XXXX/X, R., právne zastúpenej Mgr. Petrom Balážom, advokátom, so sídlom v R., P. R. XXX a otca: Y. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XXXX/XX, R., právne zastúpeného JUDr. Jánom Repáňom, advokátom, so sídlom v R., M. R. L. XX, deti bytom ako matka, v konaní o návrhu otca o zníženie výživného na maloleté deti, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 20P/222/2013-274 zo dňa 17.10.2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa rozhodol, že otec je povinný platiť znížené výživné na plnoletú V. vo výške 150,- eur mesačne od 01.04.2014 a na maloletého Y. vo výške 130,- eur mesačne od 01.04.2014, vždy 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám plnoletej dcéry, resp. matky. Vo zvyšku súd návrh otca zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Nárok otca posudzoval prvostupňový súd podľa § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 78 ods. 2, 3 Zákona o rodine.

Prvostupňový súd dôvodil, že po komplexnom zhodnotení dokazovania, vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení, zisteného a preukázaného skutkového stavu, rozhodol tak, že návrhu otca o zníženie výživného na už plnoletú V. a na maloletého Y. čiastočne vyhovel a výživné znížil a vo zvyšku nárok zamietol. Porovnaním okolností dôležitých pre rozhodnutie v rozvodovom konaní v júli 2012 s okolnosťami zistenými v čase súčasného rozhodovania v októbri 2014 mal preukázané, že za 2 roky a 3 mesiace sa zmenili pomery otca, matky aj V. a maloletého Y.. Konštatoval, že otcovi ako aj matke pribudla vyživovacia povinnosť k maloletému dieťaťu. Práve pribudnutie vyživovacej povinnosti u otca vyhodnotil okresný súd ako dôvod pre zníženie výživného, keďže jeho maloleté dieťa R. Q. sa narodila dňa XX.XX.XXXX. Okresný súd nesúhlasil s dôvodmi otca pre zníženie výživného. Poukázal na to, že v rozvodovom konaní v júli 2012 mal k dispozícii jeho daňové priznanie za rok 2010, podľa ktorého jeho príjem v prepočte činil mzdu 615,- eur. Príjem za rok 2011 k dispozícii nebol. Následne od januára od 2013 začal otec pracovať pre Chrom, SLK vo Francúzsku a na základe oznámenia objednávateľa diela nešlo o trvalé ukončenie poskytovania prác. Podľa okresného súdu tejto práce sa vzdal otec unáhle, bez zodpovedného zváženia dôsledkov a do aktuálne zhoršenej situácie sa dostal vlastným konaním. Živnostenskú činnosť ukončil mesiac po tom, ako prestal pracovať v zahraničí. Podľa okresného súdu išlo o veľmi krátky časový priestor, v rámci ktorého nemohol urobiť všetko preto, aby pokračoval v živnosti na Slovensku. Situácia vo Francúzsku sa ustálila, keď otec dostal ponuku na pokračovanie v prácach s nástupom od 15.07.2013. Za túto dobu sa podľa okresného súdu nemohol dostať do ohrozenia, resp. to nemohlo pre neho znamenať hrozbu bezprostrednej majetkovej ujmy, nakoľko v roku 2013 zarábala

okolo 1.600,- eur mesačne. Podľa názoru súdu sa vzdal otec výhodnejšieho zamestnania bez dôležitého a vážneho dôvodu.

Okresný nevzal do úvahy argument otca, že sa mu po odchode matky a detí zvýšili výdavky spojené s bývaním, pričom v byte sa zdržiaval málo a musel platiť zálohy, avšak podľa okresného súdu v konečnom dôsledku samotné vyúčtovanie muselo byť pozitívne. Podľa okresného súdu rovnaké výdavky mala aj matka, keďže sa nasťahovala do bytu k svojmu súčasnému manželovi. Poukázal tiež na to, že otec predal byt a z neho vyplatil všetky úvery a súkromné pôžičky, avšak mohol konať tak, že bude naďalej pokračovať v splácaní a časť peňazí použije na platenie určeného výživného na deti. Zároveň konštatoval, že časť potrieb detí je krytá aj z rodinných prídavkov. Bližšie dôvody podieľania sa nad rámec výživného zo strany otca okresný súd neskúmal, pretože bolo možné rozhodnúť aj bez takéhoto zistenia.

Na strane matky to, že začala stavať rodinný dom, svedčí, že sa správa zodpovedne, nakoľko chce zlepšiť pomery detí a urobila spolu s terajším manželom všetko preto, aby k zlepšeniu došlo.

O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) O. s. p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, nakoľko ide o konanie, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu (§ 81 ods. 1 - konanie vo veciach starostlivosti o maloletých) a súd nezistil žiadne okolnosti a skutočnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec prostredníctvom právneho zástupcu, a to podľa § 205 ods. 2 písm. d), e) a f) O. s. p., nakoľko podľa jeho názoru súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolateľ nesúhlasí s rozhodnutím súdu v celom rozsahu. Poukázal na to, že naposledy určené výživné bolo ustálené dohodou rodičov, vzhľadom na to, že v tom čase pracoval ako živnostník vo Francúzsku a kedy jeho priemerný čistý mesačný príjem dosahoval výšku 2.300,- eur. V máji 2013 však spoločnosť Chrom SLK, s.r.o. Bratislava, ktorá mu dovtedy pridelovala práce, zastavila akékoľvek práce na diele a nemohla mu pridelať prácu i naďalej. Zo strany spoločnosti nebolo možné zabezpečiť mu náhradnú prácu na dobu pozastavenia a ani mu nebolo oznámené, akú dobu bude pozastavenie trvať. Preto bol nútený vrátiť sa na Slovensko a keďže nezohnal prácu vo svojom odbore, ukončil podnikateľskú činnosť k 31.05.2013. Následne sa zamestnal na dobu určitú a jeho priemerná čistá mesačná mzda predstavovala 400,- eur. Dôvodil tiež tým, že na základe dohody o vyporiadaní BSM, okrem toho, že sa stal výlučným vlastníkom ich spoločného 2-izbového bytu, prevzal na seba záväzky, ktoré vznikli za trvania manželstva, a to hypotekárny úver v nesplatenom zostatku 17.729,20 eur, spotrebný úver v nesplatenom zostatku 2.923,20 eur, stavebný úver v nesplatenom zostatku 1.809,73 eur a nedoplatok spojený s nákladmi s užívaním spoločného bytu vo výške 152,99 eur. Poukázal tiež na to, že matke vyplatil z titulu vyporiadania BSM jednorázovo 9.000,- eur a kvôli vyporiadaniu predmetných záväzkov bol nútený predajť aj vyššie uvedený 2-izbový byt, pričom začal žiť v spoločnej domácnosti so svojou partnerkou, ich dcérou a jej rodičmi. Dôvodil tiež tým, že okrem platenia spotrebného úveru Quatro, má náklady na pôžičku spojenú s kúpou motorového vozidla, povinným zmluvným poistením. Zdôraznil, že jeho výdavky niekoľkonásobne prevyšovali jeho príjem, a preto bol nútený požiadať o zníženie výživného. Nesúhlasí s argumentáciou súdu o bezdôvodnom vzdaní sa výhodnejšieho zamestnania, nakoľko v jeho prípade išlo o objektívnu, ním neovplyvniteľnú a nezvratiteľnú skutočnosť. V tejto súvislosti tiež dôvodil tým, že mu ani nebolo oznámené, ako dlho bude trvať prestávka vo výkone prác, preto konal tak, ako konal a snažil sa ihneď po návrate z Francúzska zamestnať, aby mohol zaplatiť nevyhnutné výdavky a výživné. Dal do pozornosti súdu, že v prípade, ak by boli práce zastavené napr. na dobu 1 rok a čakal by doma na Slovensku, ako by súd vyhodnotil vzdanie sa práce v tomto prípade. Okrem toho práce trvali len do konca roka 2013. Poukázal tiež na to, že k deťom sa správal veľkoryso aj v prípade, keď bol v minulosti nezamestnaný. Spochybnil konštatovanie okresného súdu, že matka detí stavbou rodinného domu preukázala zodpovednosť, keďže on preukazuje svoju zodpovednosť tým, že si neberie ďalšie úvery a pôžičky nad rámec svojich finančných pomerov a schopnosti ich splácať.

V rámci odvolacieho konania otec cestou právneho zástupcu oznámil, že otec dňa 07.11.2014 uzavrel pracovnú zmluvu so spoločnosťou NOVAPLAST, s.r.o., kde jeho mzda predstavuje 180,- eur mesačne.

K odvolaniu sa písomne nevyjadrili matka, plnoletá dcéra a ani kolízny opatrovník.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaného odvolania v rozsahu danom ust. § 212 ods. 2 písm. a) O. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f), h) O. s. p. a podľa § 221 ods. 2 O. s. p. vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Predmetom odvolacieho prieskumu sú všetky výroky rozsudku okresného súdu, ktorými rozhodol o znížení výživného, o zamietnutí vo zvyšku, ako aj o trovách konania, nakoľko ide o konanie, ktoré možno začať i bez návrhu.

Rozhodnutie prvostupňového súdu trpí procesnou vadou, spočívajúcou v odňatí možnosti účastníka konať pred súdom v dôsledku postupu súdu a následnom nesprávnom právnom posúdení veci, keď okresný súd nezistil riadne skutkový stav a nemohol aplikovať správne právne závery, keďže nevykonal dokazovanie riadne tým, že neoboznámil účastníkmi konania všetky predložené listinné dôkazy, z ktorých vychádzal okresný súd pri rozhodovaní, ako aj spis okresného súdu ohľadne rozvodového konania sp. zn. 12P/72/2012. Tým, že sa obmedzil iba na čiastočné oboznámenie listinných dôkazov, čo je zrejme zo zápisnice z pojednávania zo dňa 02.07.2014 (č. l. 195), kde boli oboznámené listiny na č. l. 1 - 4 a 34 a zo zápisnice z pojednávania zo dňa 17.09.2014 (č. l. 273), kde až po záverečných rečiach boli oboznámené listiny na č. l. 6 - 9, 73, 75, 76, 110, 114, 124 - 126, 160 - 163, 190, 191, a zo zápisnice z pojednávania, prakticky znemožnil vyjadriť sa účastníkom konania k vykonaným dôkazom, ktoré právo účastníkom konania vyplýva z § 123 O. s. p. V tejto súvislosti je potrebné vytknúť prvostupňovému súdu procesný postup pri vykonávaní dôkazných prostriedkov listinou, ktorý upravuje § 129 ods. 1, 2 O. s. p. tak, že dôkaz listinou sa vykoná prečítaním listinného dôkazu, resp. jeho časti, alebo oboznámením jeho obsahu predsedom senátu alebo samosudcom. V danom prípade tento procesný postup vykonávania dôkazných prostriedkov zo strany súdu nebol dodržaný predovšetkým v prípade listinných dôkazov, ktoré na vyžiadanie súdu boli predložené účastníkmi konania, a to právnym zástupcom otca na č. l. 235 a právnym zástupcom matky na č. l. 254, ktoré sa týkali osobných, majetkových a finančných pomerov oboch rodičov a detí, keďže samotná zápisnica o pojednávaní, vyhotovená po obdržaní predmetných listinných dôkazov a ktorá je verejnou listinou, neobsahuje spôsob vykonania dokazovania listinou v zmysle § 129 ods. 1, 2 O. s. p. na pojednávaní, hoci je povinnosťou súdu, aby sa do obsahu zápisnice zachytil spôsob vykonania tohto dôkazného prostriedku. Nakoľko zápisnica o pojednávaní takéto zachytenie spôsobu vykonania dôkazných prostriedkov obsahuje iba čiastočne, nemožno vyhodnotiť tento postup súdu inak, ako zmätočný, ktorý môže mať vplyv na meritórne rozhodnutie súdu o dôvodnosti, resp. nedôvodnosti zníženia výživného, a to najmä v súvislosti so správnym ustálením majetkových a osobných pomerov účastníkov konania. Obdobne nebol procesný postup pri oboznámení listinných dôkazov dodržaný ani pri listinách, založených v spise na č. l. 10 - 15, 28 - 33, 43 - 45, 77 - 109, 115 - 123, 127 - 156, 164 - 180, 207 - 234 a nasl.

Zákon bližšie nešpecifikuje, aká možnosť konať pred súdom sa musela účastníkovi odňať, akým spôsobom, ani v akom rozsahu. Pod odňatím možnosti konať pred súdom možno vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorým účastníkovi konania znemožnil realizáciu tých procesných práv, ktoré mu O. s. p. priznáva. Na túto procesnú vadu prihliada súd z úradnej povinnosti. Je neprípustné, z hľadiska riadnej aplikácie občianskeho súdneho konania, aby akékoľvek rozhodnutie súdu bolo založené na dôkazných prostriedkoch, ktoré neboli vykonané spôsobom predpísaným Občianskym súdnym poriadkom. Inak odvolací súd konštatuje, že vykonávanie dôkazov na pojednávaní je vyjadrením zásady priamosti občianskeho súdneho procesu, keď výnimky sú možné len za splnenia zákonných predpokladov pre vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania.

Odvolací súd mal za to, že účastníkom konania, tak matke, otcovi, plnoletej dcére, ako aj kolíznemu opatrovníkovi, bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom, keďže pojednávanie sa vykonalo bez riadneho oboznámenia podstatnej časti listinných dôkazov, vrátane spisu, týkajúceho sa rozvodového konania účastníkmi konania. Takéto pochybenie vykazujúce známky zmätočnosti sa premietlo aj do rozhodnutia vo veci samej tým, že prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia sa opiera o dôkazné prostriedky, ktoré nikdy neboli riadne vykonané, hoci boli žiadané

a pripojené k spisovému materiálu (rozvodový spis Okresného súdu Martin sp. zn. 12P/72/2012), napriek tomu z odôvodnenia samotného rozhodnutia vyplývajú skutočnosti, ktoré majú mať oporu práve v tomto spisovom materiáli. Z tohto pohľadu vykazuje rozhodnutie prvostupňového súdu aj známky nepreskúmateľnosti, ktorú je odvolací súd tiež povinný skúmať z úradnej povinnosti.

V danom prípade je potom nesprávne aj právne posúdenie súdu, keďže rozhodnutie súdu, vrátane jeho odôvodnenia nezodpovedá skutkovému stavu zistenému prvostupňovým súdom na základe dokazovania, ktoré nebolo vykonané riadne a na ktoré procesné vady odvolací súd poukázal vyššie. V uvedenom kontexte možno konštatovať, že odvolaciemu súdu neprináleží vyjadrovať sa v tomto štádiu k vecnej stránke prejednáwanej veci, vzhľadom na nutnosť vykonania dokazovania riadnym spôsobom, ktorý predpokladá v ustanoveniach § 129 ods. 1 a § 123 O. s. p.

Okrem toho odvolací súd poukazuje na to, že pokiaľ rozhodol prvostupňový súd v konaní o znížení výživného predbežným opatrením, bude nutné, aby sa prvostupňový súd zaoberal otázkou vzniku zameškaného výživného, osobitne v prípade, ak predbežným opatrením bola uložená povinnosť platiť nižšie výživné oproti uloženiu povinnosti platiť nižšie výživné meritórnym rozhodnutím vo veci samej. Taktiež poukazuje na zmätočné vyznačenie predbežnej vykonateľnosti na rozhodnutí vo veci samej, ktoré má význam vo väzbe na predbežnú vykonateľnosť samotného predbežného opatrenia.

Potom rozsudok okresného súdu, ktorý bol založený na vadnom procesnom postupe, nemôže byť vecne správny, pretože takýto postup vyústil do nesprávneho právneho posúdenia na základe nedostatočného zistenia skutkového stavu veci. Z uvedených dôvodov krajský súd zrušil rozsudok okresného súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní okresný súd bude dôsledne rešpektovať zásadu vyhľadávania, obsiahnutú v § 120 ods. 2 O. s. p., vykoná riadne dokazovanie predovšetkým riadnym oboznámením listinných dôkazov predložených účastníkmi konania a ďalším skutkovým okolnostiam namietaným v odvolaní otca, rozhodujúcich pre rozhodnutie vo veci samej, rešpektujúc riadny procesný postup pri vykonávaní dôkazných prostriedkov na pojednávaní tak, aby nedochádzalo k porušovaniu práv účastníkov konania spôsobom, ktorý odvolací súd vytkol prvostupňovému súdu.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok prípustný nie je.